

bestemmer, at de Udgifter, der løber paa ved Ændring af Bygninger til et nyt Brug, skal afholdes af Statskassens Midler.

Jeg forstod det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen saadan, at dette Eksempel med de 10 000 Kr. ikke egentlig var Hovedsagen for ham, men det var Spørgsmaalet om, hvorvidt det er økonomisk forsvarligt, at der tilbage ved Præstegaarden bliver en Lod — efter de gamle Love var den jo paa 7 ha, nu paa 12 ha Agerjord, mulig med en Skovparcel, et Moseskær, maaske ogsaa med en Engparcel. Det ærede Medlem mente, at man mange Steder saa paa denne Sag saadan, at et saa lille Brug, der for at komme i Stand afstedkom ret store Udgifter til Bygningsforetagender, ikke var at anbefale i økonomisk Henseende; det ærede Medlem mente, at der fra Menighedsraadene vilde komme en meget stærk Reaktion mod denne Ordning. Jeg tror, det ærede Medlem tager fejl i denne Henseende. Efter den Erfaring, jeg har faaet ved at forhandle med Menighedsraad, er det meget almindeligt, at man under normale Forhold ønsker at beholde saa meget som muligt af Præstegaardsjorderne, og det er ganske undtagelsesvis og beror i Regelen paa ejendommelige Forhold, naar man fra Menighedsraadenes Side ønsker Præstegaardene udstykket til Bunds. Thi Sagen er jo den, at de Arealer, der bliver tilbage ved Præstegaardene, stilles, naar § 35-Afløsningen har fundet Sted, fremtidig under Menighedsraadenes Administration; og det vilde dog være underligt, om ikke Menighedsraadene kunde administrere disse Jorder paa en fordelagtig og god Maade, navnlig naar de er frit stillet. De vil jo for Fremtiden udmærket kunne bortforpagte Jorden, hvis de finder det mest fordelagtigt, og naar Talen er om dette Syn og denne Afløsning, hvorved Menighedsraadene faar Administrationen, vil der fra Ministeriets Side blive taget alt Hensyn til, at det Brug, der fremkommer, kan blive rentabelt.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse, da jeg tror, det er af almindelig Interesse, nævne, at det ledende Princip i økonomisk Henseende for Ministeriet med Hensyn til Ordningen af disse Udstykninger af Præstegaardsjorderne har været dette, at Lønningsfonden ikke skal tjene paa den Forretning, men heller ikke skal sætte Penge til. Det har været Lovens Tanke, og jeg synes en fuldt begrundet Tanke, at den Ordning, der nu foretages med Hensyn til fremtidig Administration af disse Jorder, skulde

betyde en økonomisk Dygtiggørelse i den Henseende, idet Menighedsraadene aabenbart har bedre Betingelser for at kunne administrere, end Præsterne havde; er der en Præst, der har Lyst til selv at drive sin Lod, kan han faa Lov til det ogsaa i Fremtiden; men Lønningsfonden skulde, som sagt, ikke tjene ved det, naar vi tager hele den store Udstykning i Betragtning, men heller ikke sætte Penge til. Skulde den tabe ved det, vilde det betyde, at der kom større Kirkeskatter, og det ønsker man ikke, men Lønningsfonden har jo sine Opgaver at røgte, og den er i Sandhed ikke forøget i den Tid, der er gaaet, men i høj Grad formindsket. Det er jo let at se nu, at Tiendeafløsningen har formindsket de folkekirkelige Midler uhyre, og det har Udstykningen ogsaa, saa det er jo kun en forholdsvis lille Fond, der er tilbage af de oprindelige Midler.

Jeg maa derfor sige til det ærede Medlem Hr. Jacobsen, at jeg ikke har gjort de Erfaringer, som det ærede Medlem har fra sin Egn. Vi har i Øjeblikket i Ministeriet liggende flere Hundrede Afløsningssager, i Anledning af at Menighedsraadene skal overtage Styrelsen af Driften af Præstegaardsjorderne for Fremtiden. Det er et meget stort Arbejde, der foreligger, og et meget vanskeligt Arbejde, thi Forholdene er overmaade ulige de forskellige Steder i vort Land, og man kan derfor vanskeligt sammenligne Forretningens Forløb i to sammenstødende Sogne; men der gøres fra Ministeriets Side store Anstrængelser for, at der i det hele kan handles efter det Princip, jeg nævnte før, at Lønningsfonden ikke skal tjene ved denne Overgang, men heller ikke skal sætte Penge til.

Det ærede Medlem Hr. Mads Larsen nævnte, at undertiden havde han erfaret, at man fra Ministeriets Side for at undgaa en Udstykning udskød denne ved paa ny at bortforpagte Jorden. Det er ikke Tilfældet; det ærede Medlem maa tænke paa Tilfælde, som ikke saa sjældent indtræffer, hvor en Del af Jorden bliver ledig, medens en anden Del endnu har en Tid, inden Forpagtningen udløber, og hvor man saa for at faa Udstykningen foretaget paa bedste Maade sørger for, at den ledigblevne Jord kommer til Udstykningen sammen med den, der endnu er bundet. Endvidere sagde det ærede Medlem Hr. Mads Larsen, at Ministeriet undertiden foretog store Bygearbejder i Præstegaarde, hvis Jord inden ret mange Aar skulde udstykkes. Jeg tør forsikre det ærede Medlem, at Ministeriets Praksis er en ganske modsat; vi staar Gang